

Художні особливості костюма в колекціях українських дизайнерів одягу кінця ХХ – початку ХХІ століття

Ольга ТКАНКО,
кандидат мистецтвознавства, старший викладач
кафедри дизайну костюма Львівської
національної академії мистецтв

Українська мода на початку 1990-х заявляє про себе у новій якості, позбавляючись колективізму та ідентифікуючись окремими творчими особистостями. У напруженому й суперечливому житті активізується мистецтво модельєра, залежне від багатьох чинників – економічних, психологічних, естетичних та ін. Справедливою є думка французького журналіста з питань моди Марка Тангейта: «Не часто зустрінеш творчу професію, від носія якої постійно потребують доказів його таланту і як мінімум кожні півроку – предствалення широкому загалу великої кількості нових робіт. А багато хто з дизайнерів відповідає не лише за свої колекції, а ще й продукує моделі для інших брендів» [13].

У пошуках власного стилю вітчизняні модельєри нині створюють авторські, концептуальні або функціональні, серійного призначення колекції, орієнтуючись на найновіші світові тенденції моди, маючи доступ до модних журналів, засобів масової інформації. Важко було на світанку державної незалежності та переходу до ринкового господарювання, але труднощі не полишають дизайнерів одягу й нині. Простежуючи мистецькі традиції поколінь, аналізуючи та відзначаючи прикмети творчості окремих модельєрів, котрі формують обличчя української моди, можна краще зрозуміти процес становлення і специфіку вітчизняного моделювання костюма, здобутки та проблеми. Мода в Україні, попри складні політичні, соціокультурні чинники минулого століття, розвивалася згідно з тенденціями західноєвропейської моди і творчої інтерпретації народного вбрання. Пошуки нових художньо-естетичних достоїнств костюма, розробка «українського» стилю митцями впродовж ХХ століття перетворюється на активний патріотичний рух. Творчий доробок багатьох українських модельєрів, серед яких М. Кромпець-Морачевська, О. Кульчицька, М. Стефанович-Ольшанська, Н. Давидова, О. Екстер, Є. Прибильська та багато інших, істотно сприяв розвитку мистецтва костюма наступним поколінням.

Нині етнонаціональна парадигма в ідеологічних пошуках модельєрів

презентована, передусім, творчістю окремих художників, серед котрих випускники Львівської національної академії мистецтв (ЛНАМ), де 1958-го вперше в Україні було засновано спеціальність «художник-модельєр». Визначмо віхи та штрихи творчості найпомітніших постатей сучасної вітчизняної моди.

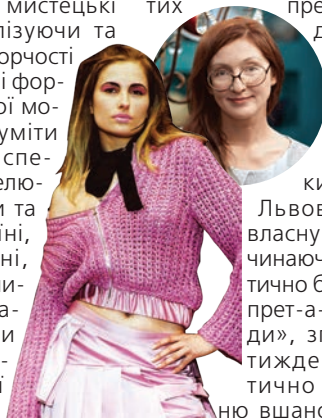
Оксана КАРАВАНСЬКА максимально заангажована в мистецтві костюма. Дебютна колекція «Тіні забутих предків» (1997 р.), згодом «Вечір в опері», «П'ята стихія» були відзначені як найкращі. У 1997–1998 роках вона відкриває авторський бутик, ательє у Львові, Києві, реєструє власну торгову марку. Починаючи з 1999-го систематично бере участь у показах прет-а-порте («Сезони моди», згодом Український тиждень моди). Практично щороку мисткині вшановують відзнаками: кращий стиліст у галузі кліпмейкерства (2001 р.), «Оскар Б'юті Еворд» за найвишуканішу колекцію сезону весна-літо 2004 року («Сезони моди») тощо.

Аналітики моди підкреслюють самобутність, оригінальність і елегантність творів О. Караванської, починаючи з колекції «Vade Mecum», названої на українському тижні «прет-а-порте» «відкриттям сезону». «Представлена колекція належить до найтонших, ліричних і ніжних зразків ще ніким не визначеної, проте безперечно існуючої західноукраїнської школи, що народжена й живиться

середньоєвропейською культурною традицією» [8]. Її стиль – етнічний романтизм постмодерного звучання – органічно формувався, шліфувався роками професійної діяльності та «аж ніяк не вичерпується бездоганим смаком, м'якістю силуетів, кольорових напівтонів, можливо, найцікавіше в моделях Оксани – конструкторські рішення, часом такі оригінальні і сміливі, що тільки з її бездоганим смаком можна «безкарно» демонструвати їх на найніжніших тканинах і «дівочих фасонах» [8].

Аналізуючи творчість О. Караванської, її львівських колег, доходимо висновку: поза функціональність та комерційність моделей у них присутні самодостатні мистецькі цінності, багата образність, джерелом натхнення котрої передусім є національне мистецтво. В одному інтерв'ю модельєр підкреслила обов'язкову присутність в костюмах образності, віртуозної стилізації, уваги до деталей. Це – прикмета львівської школи, ментальності мистців, власне цього їх вчили впродовж усіх років навчання в інституті [4].

У моделях О. Караванської часто звертається до традицій народної та професійної української культури, тонко відчуває національну енергетику, автентичні джерела, проте ніколи не наближається до етнографічної стилізації. Вона інтерпретує багатими виразальними засобами, вантажує традиційні та модерні компоненти костюма, поєднує давні рукописні й сучасні машинні технології. Практично в кожній колекції присутній національний колорит: «Біле і чорне, як завжди», «2000 над рівнем моря», «З бабціної скрині», «Жіночий Вертеп» та ін.

Караванська О. Модель з колекції сезону осінь-зима 2003–2004 рр. Репродукція. Фото В. Кармінського / Тиждень prêt-à-porter. 268 найкращих моделей українських дизайнерів. Сезони моди 14–18.03. 2003 р.

О. Караванська – модельєр, творчість котрої перебуває в стані перманентного розвитку, вдосконалення вже знайденого та пошуку нового, яке треба вміти віднаходити серед одноманітності повсякдення й непередбачуваності сучасного глобалізованого світу. Звертається і до образотворчих мотивів українського авангарду 20-х років ХХ століття, відтвореного мінімалістичними принтами та вишненими додатками (колекція 2003 р.); і до «медичних тем» – «травматологічної естетики», що прочитується низкою асоціативних образів (колекції 2003–2004 рр.); і до української мультиплікації через яскраві анімалістичні зображення (колекція 2004 р.). Поза тим, вона вважає себе проєктантом верхнього одягу з м'яких, об'ємних, товстих тканин, з яких можна витворювати «живі» й монументальні конструкції. Вагомим значенням дизайнер надає мистецьким аксесуарам. Вони часто виступають домінантами в її колекціях. Сьогодні О. Караванська затребувана, вона одна з небагатьох, хто визначає обличчя сучасної української моди.

Гідним представником львівської школи моди є **Роксолана БОГУЦЬКА**. Модельєр, котра заявила про себе в українській моді колекціями зі шкіри та хутра. Її творчість притаманні яскрава образність, монументальність, максималістська виразність через формотворчі підходи, кольори й фактури. Її робота над створенням костюма нагадує гру, в якій завжди є місце імпровізації. Цього творчого процесу Роксолану навчали спочатку у Львівському коледжі прикладного мистецтва (відділення ткацтва), згодом у Львівській академії мистецтв на трикотажному відділенні, де за нею закріпилося реноме інтелектуальної та працелюбної творчої особистості, що згодом сформувало її як талановитого й успішного художника, котрий віртуозно володіє різними матеріалами й техніками. Її перша колекція сценічного одягу для учасниць конкурсу «Міс Україна», представлена 1997 року на міжнародному фестивалі «Леополіс-98» у Львові, здобула Гран-прі. Відтоді Р. Богуцька стає постійним учасником «Сезонів моди», де в її колекціях домінують улюблені матеріали – шкіра й хутро. 2002-го відкриває у Києві салон одягу, 2003-го здобуває нагороду на «Сезонах моди» – «За краший стиль колекції». А від 2004-го, коли співачка Руслана перемагає на «Євробаченні», автором сценічного образу якої була Роксолана, стає

знаною ширшому колу «модників» і улюбленим дизайнером вітчизняних VIP-персон. Р. Богуцька продукує свої вироби і для широкого кола споживачів, залучаючи до цієї справи підприємства легкої промисловості.

Художник знаходить нові грані національної культури, особливо захоплюється гуцульською тематикою. У колекції «Чорного ра» (осінь-зима 2001 р.) відтворює дух гуцульського етносу – яскравий колір, ритмічність геометричного орнаменту, красу й багатство обробки шкіри та хутра. Виразна художня образність, висока майстерність, тонке відчуття матеріалу притаманні її творчості. В кожній колекції присутні традиційні декоративні техніки – аплікація, перфорація, вишивка, вибілка по шкірі, нові технологічні прийоми, зокрема лазерна обробка шкіри. Модельєр переконана, що варто робити колекції дорогі, коштовні. Адже витрачаючи стільки праці та грошей, не потрібно розмінюватися на дешеві матеріали та імітаційні технології. Дорога та якісна робота довше функціонуватиме і завжди себе виправдає [11].

Із чималого творчого спадку Р. Богуцької фаховою гордістю для неї залишається колекція за творчістю художника оп-арту Вазареллі (2000 р.). Модельєр виступила в співтворстві з улюбленим художником, трансформуючи його ілюзорну тривимірну чорно-білу графіку в реальні об'ємні форми костюма. Часто таке перенесення образів Вазареллі страждало на безпосередність і прямолинійність. Проте виконана модельєром робота, поза сумнівом, подвижницька, бо елементи костюму склалися з безмежної кількості шкіряних клаптиків, які філігранно зшивалися та формувалися в «живу» картинку – спідницю, сукню, жакет, пальто, штани тощо.

Варта уваги колекція «прет-а-порте» «Прийде ще час» (осінь-зима 2003–2004 рр.). Назвою її стали слова пісні старого львівського танго, а натхненням – львівська мода 20–40-х років ХХ століття. За часів нестримного промислового прогресу, «батарів» і манірних панночок Львів був одним із небагатьох українських міст, де життя «йшло в ногу» з європейською модою. Творчий пошук привів модельєра Р. Богуцьку до вдалого поєднання тогочасної львівської моди з сучасними тенденціями. Елегантна етніка – її візитка, і підтвердження цього – колекція «Тільки у Львові» (2005 р.), створена у мисливсько-жокейському стилі з коштовного хутра рисі, бобра, песця, лисиці. Дизайнер конструктивно

шліфує приталені силуети курток, штанів-галіфе, лосин, бермудів; не перевантажує в декорі, виділяючи рукави й коміри для оздоблення. Домінантними в костюмі для сучасних «амазонок» залишаються функціональність і естетичність.

Кожна з колекцій Р. Богуцької – подія, завдяки яскравій художній мові, відчуттю стилю, професіоналізму, оригінальній інтерпретації першоджерела, великій кількості сміливих і цікавих ідей. Активне творче життя модельєра сформувало впевнену в собі особистість, скеровану більше на мистецтво, ніж на комерцію. Вона «накінець відчула, що належить до тих дизайнерів, у кого є своя аудиторія, своє коло клієнтів, свої глядачі, яких приваблює її творчість, якою б вона не була, тому що вони вибрали стиль Роксолани Богуцької» [5]. Вдосконалюватися, перебувати в пошуку, але залишатися вірною традиції, – кредо модельєра. Своєю творчістю вона доводить, що у вітчизняних традиціях, історії і культурі є вистарість того, що вигідно вирізнятиме нашу моду в світі.

Олена ДАЦЬ – також випускниця ЛНАМ. Незважаючи на молодий вік, вона стала переможницею багатьох конкурсів, фестивалів моди в Україні та за кордоном: міжнародний конкурс модельєрів *Nail Vorr-98* (Львів), Дні європейської моди (Калінінград, Росія), фінал конкурсу *Mittelmoda Fashion Lab* (Горіція, Італія), Гран-прі в категорії професіоналів на конкурсі *Trophee Evian des Createurs de Mode* (Франція); стажувалася в ательє французького модельєра М. Шаула тощо. На особливу увагу заслуговує одна з перших її колекцій, розроблена для конкурсу модельєрів *Trophee Evian des Createurs de Mode* (Франція, 2005 р.) та нав'язана національними мотивами, зокрема де-

Даць О. Модель з колекції «Евіан», 2006 р. Світлина з фотоархіву автора.

кором – вишивкою і плетінням. «За настроєм мої ансамблі нагадують про Схід України. Це – трошки шаровари, трошки штани, які носили там у ХVІІІ столітті», – характеризує автор свою колекцію [9]. Кожна з чотирьох її моделей представляє пору року – «Зима», «Весна», «Літо», «Осінь». Використання натуральних матеріалів – вовни, шовку, мохеру – підсилює джерело творчості та надає моделям м'якості, обтічності ліній, форм. Чисті, однотонні поверхні одягу контрастують зі складними, плетеними гачком елементами вбрання. Складка як улюблений дизайнером

засіб модифікації форми створює безкінечну множинність траєкторій, певний рух і внутрішню динаміку моделей. Уже визнаною є пастельна кольорова гама модельєра.

Колекція О. Даць на весну-літо 2008 року свідчить про позитивну динаміку її творчості. Класичні сукні з перламутрово-бежевого шовку з делікатними принтами, що імітують карпатську вишивку, захоплюють витонченістю та максимальною жіночністю. Мозаїка чорних квадратиків на тканині, яка виконувалась в Італії за ескізами художниці, створює несподівані переходи та поєднання – по низу сукні, асиметрично лягають на бокових швах, несподівано komponуються на скошеній спідниці та ін. Макраме з чорних шовкових шнурів створюють контраст і обрамляють сукні у вигляді бретельок, декоративних елементів. Чорний трикотаж – макраме – додає м'якості силуетам, робить холодний блиск тканини затишнішим. Створені дизайнером образи індивідуальні, наповнені національними архетипами. Молодий митець тонко й виразно маніпулює виражальними засобами костюма: композицією, пропорціями, ритмами складок, графічною мовою орнаментів, що дозволяє створювати цілісні, гармонійні образи.

Серед інших дизайнерів, представників львівської школи моделювання, котрі впливають на формування вітчизняної моди, відзначимо О. Муху, М. і Р. Костельних, І. Полякову, А. Бублик, О. Теліженко та ін. Аналізуючи їхню творчість, окрім функціональності моделей, слід зауважити наявність самодостатніх мистецьких цінностей, багатой художньої образності, джерелом натхнення якої є розмаїття національної культури. Власне, ці достоїнства вигідно вирізняють творчість згаданих модельєрів.

Розглядаючи художні особливості модельєрського доробку в колекціях столичних дизайнерів, більшість з котрих є випускниками кафедри дизайну костюма Київського національного університету технологій і дизайну (КНУТД), заснованої 1987 року, передусім назовемо **Лілію ПУСТОВІТ**. «Маємо дизайнерку, яка одна з небагатьох в Україні здатна жити та творити у контексті сучасної світової культури...» [12]. Ці слова фахівця Б. Станіца об'єктивно анонсують творчість Л. Пустовіт. Після закінчення вишу, модельєр проходила практику на швейній фабриці в Молдові (м. Бендери), будинках моди «Екста», «Сергій Бизов», «Михаїл Воронін», стажувалася у Франції (дім моди

Д. Естер, 1997 р.), отримала Гран-прі «Золотий гудзик» Міжнародного конкурсу в Литві (1996 р.), конкурсу «Адміралтійська голка» в Санкт-Петербурзі (Росія) тощо. У 1998 році засновує дизайн-біро «NB Poustovit» як наслідок співпраці фірми «Nota Bene» і власної, продукція якого успішно продається в Україні та Росії.

За Л. Пустовіт (від 1997-го постійний учасник «Сезонів моди» та Російського тижня моди) зберігається репутація творця концептуальної модита найбільшого «західника» в українській моді. Її творчості притаманні ознаки простих одягових форм, чітких конструктивних ліній, нечисленних деталей, обмеженої колірної гами з доміантою чорного, білого й червоного. Лаконічність художніх засобів за творчої інтерпретативності джерельної бази з низкою тем, дотичних до культур Сходу, Заходу, Північної Америки та, ясна річ, України. Кравецька вправність і, що важливо, чуття стилю переконливо зараховують її до представників молодіжної мінімалістичної моди. Вона сміливо експериментує з образами, інтерпретуючи вуличні стилі. Її глибинне занурення в молодіжні субкультури, пошук у них національних рис, надає модному продукту від Л. Пустовіт оригінальності, неповторності, відповідає камертону української душі.

Швидше, логічний, а не чуттєвий підхід у творчості Л. Пустовіт, зовнішня простота визначають змістовність і складну сутність моделей. Вона «...одна з небагатьох щасливих, – за словами критика З. Колотушкіної, – що примудрилася у наш час чітко сформулювати для себе естетичні (та соціальні) пріоритети, які вписують з блискучим талантом... Кожна наступна її колекція дає дедалі ясніший та повніший зліпок світу, увійти до якого може далеко не кожний» [6]. Колекції кінця 1990-х – ремінісценції культур Сходу. Заглиблення в індуїзм, за словами дизайнера, це своєрідна втеча від реальності, пошуки власного світового коріння. Усі світові культури так чи інакше зводяться до найстаріших релігій світу – таких, як язичництво, індуїзм, буддизм і християнство [12].

Л. Пустовіт – художник філософського спрямування, її пошуки у створенні образності моделей сягають світоглядних глибин культур, які вона «по-своєму» досліджує, осмислює, редує. «Немає якоїсь ідеї – абсолютно твоєї. Усе вже було до нас: треба краще вивчати історію костюма, в принципі історію» [2].

Якщо колекції Л. Пустовіт періоду становлення «Сезонів моди» (1997–1999 рр.) характеризують ідейна виразність, стильова єдність, елегантність і функціональність, то в

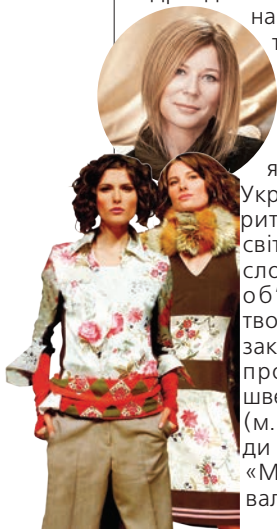
«зріліших» колекціях відчутна еkleктика стилів. Поєднання геометричного та квіткового візерунку, спідниць у складки з штанами, романтичних блузок червоного, коричневого кольорів з чорно-білою класикою та плетеним вручну або машинним трикотажом, обробка деталей і визначення акцентів сприяють виразному прочитанню національної ідеї в колекції художниці (осінь-зима 2004–2005 рр.). Особливу увагу національній тематиці приділяє художниця в останніх колекціях. Вона поступово розкриває для себе українське коріння, вважаючи, що в кожній людині настає період, коли вона починає цінувати своє коріння. «Зацікавилася українським, коли нарешті осягла глибину нашої культури – вторинність мене ніколи не цікавила» [3]. Етніка у виконанні Л. Пустовіт – багатогарне поєднання унікальних за визоританням і естетикою плахт, обгорток, хустин, шаровар, блузок, спідниць, жакетиків з поясами та аксесуарами з тонких романтичних і щільних пластичних тканин: «... в моїх колекціях завжди присутня певна українська тематика. Я розуміла, що саме це можу робити краще за все, адже я виросла тут, на цій землі» [14].

Л. Пустовіт – художник багатогранний, котрий реалізує себе в колекціях прет-а-порте, концептуальному та сценічному костюмі. Створює образи гармонійні, актуальні й водночас позачасові. Вона належить до числа небагатьох українських дизайнерів, які формують імідж сучасної української моди, гідно представляють її у світі.

Ім'я **Олександра ГАПЧУКА**

пов'язують з Київським будинком побуту «Столичний», а також позиціонують як автора новаторських колекцій підмаркою «Гапчук-Столичний». О. Гапчук, як і Л. Пустовіт, випускник КНУТД. У студентські роки модельєр пробував себе художником сценічних і театральних костюмів. Наймасштабнішою роботою цього періоду була колекція «Шоу на Бродвеї», представлена в нічному клубі «Голлівуд» (м. Київ). Фахову майстерність після навчання в університеті здобував у студії модельєра О. Тюфякової: «Без Ольги я не відбувся б, тому що вона вклала в мене почуття гармонії» [7]. У її творчій майстерні О. Гапчук почав займатися чоловічим одягом, що визначило його творче амплуа. На «Сезонах моди» дебютував у 1999 році з колекцією для БП «Столичний». Не зважаючи на обмеження, зумовлені специфікою роботи

60

Пустовіт Л. Моделі з колекції сезону осінь-зима 2004–2005 рр. Репродукція / Чистая линия Лили // Академия, 2005, февраль. – № 2. – С. 23.

Гапчук О. Модель з колекції «Мала Африка», 2002 р. Репродукція / Канал колекції прет-а-порте, модельєрів прет-а-порте // Сезони моди, 2002, весна-літо. – С. 10.

Будинку побуту, він створює сміливі, яскраві та несподівані за художнім вирішенням колекції.

На колекцію «Осінні коди» (осінь-зима 2000–2001 рр.) дизайнера надихнула рекламна кампанія в українських ЗМІ, присвячена введенню обов'язкового штрихкодуювання товарів. Ідею підкреслювала простібана й утеплена тканина для екстремальних умов – болонья, що домінувала в жіночих сукнях, комбінезонах, хустинах, елегантних чоловічих костюмах. Під враженням від мандрівки до Африки дизайнер створює колекцію «Мама Африка». «Завдяки своєму творчому відчуттю він зумів вдало вловити дух і саму концепцію поняття африканського ренесансу та втілити їх у своїй чудовій колекції», – так про цю роботу висловився посол ПАР в Україні Д. ван Тендера [1].

Каравай І. Модель з колекції осінь-зима 2005–2006 рр. Репродукція / Фото оргкомітету «Сезонів моди» // Viva. – К., 2005, 20 октября. – № 21. – С. 72.

Ірина КАРАВАЙ – модельєр покоління 2000-х років, випускниця КНУТД. Першу колекцію представила на «Сезонах моди» – «Нові імена» 2003-го, яка привернула увагу фахівців яскравістю, конструкторськими знахідками, впевненою «грою» з кольором і фактурами, тонким гумором і витонченою авторською адаптацією до живопису французьких модерністів. Уже перша спроба засвідчила: роботи Ірини – серйозна заявка талановитого, перспективного й неординарного дизайнера. Визнанням таланту І. Каравай стала пропозиція про співпрацю від текстильної фірми «Nota Bene», на базі асортименту тканин якої створюються колекції для Українських і Російських тижнів моди.

2002-го О. Гапчук відкриває власну дизайн-студію, представляючи щорічно по дві сезонні колекції на Українському та Російському тижнях моди. Базуючи творчість на класичному чоловічому костюмі, дизайнер застосовує сміливий і новаторський підхід, використовує матеріали й техніки, характерні для молодіжної, вуличної моди, вводить несподівані трансформації в крої, яскравий колорит. «Узагалі я здобув освіту з жіночого одягу. Але мені цікаво переносити частинку жіночої вишуканості в чоловічий одяг. І з такою настановою будь-який чоловічий костюм лягає у мене природно і спокійно. А в жіночому одязі я ще не знайшов чогось свого», – зізнається дизайнер [7].

Образною є колекція О. Гапчука (весна-літо 2004 р.), джерелом натхнення для якої слугували костюми середньовічних лицарів і трубадурів. Звернувшись до стилістики складних готичного та ренесансного костюмів, модельєр пристосував їх до стрімкого ритму XXI століття. Чоловічі куртки з розкішних жакардових тканин нагадували лицарські обладунки; об'ємні чорні блузи, перехоплені резинками по всій довжині; штани – завужені донизу або ж вільного крою, схожі на шаровари, заправлені у високі черевики; наплічники як елементи лицарських лат тощо. Яскравості колекції надали червоні плащі та піджаки – «міпарті» в біло-червоних ромбах і чорно-білі жакети з мальтійськими хрестами та лицарською геральдикой.

О. Гапчук пробує себе в різних модних стилях – класичному, романтичному, спортивному, авангардному, а пріоритетом для нього залишається чоловіча мода.

Характерними рисами її творчості є широке використання фольклору, потяг до багатого декорування речей, яскравого кольору: «...в одному образі змішано п'ять-шість фактур, у її моделях усе зростається в єдине рукотворне полотно. Малює вона з дитинства, і це відчувається в кожній її моделі: вона працює в просторі одягу як художник користується кольоровими нитками вишивки й аплікації, як живописець – пензлем та олією» [10]. Колір для Ірини – частина концепції, психологічний захист, спосіб комунікації, декор. Виразність її стилю ґрунтується на ритмічних, фактурних, декоративних компонентах. Автор щедро використовує у своїх моделях вишивку, аплікації, гудзики, паєтки, шовкову та оксамитову тасьму, шнурки тощо. Її ансамблі складні композиційно, в одній моделі може поєднуватися кілька тканин, а стиль чуттєвий, відображає позитивне світовідчуття, любов до життя і творчості. Модельєр часто акцентує увагу на біжутерії – масивній, яскравій, стилізованій під українські намиста. Крупні намиста та браслети в поєднанні зі стрічками, шлями, сумками, шапками можуть стати домінантою в гардеробі кожної жінки, створюють позитивний і дещо грайливий настрій. Костюмні ансамблі від І. Каравай мають виразну авторську прикмету – модерну етніку.

Серед інших дизайнерів, представників київської школи моделювання, відзначимо Т. Земскову, О. Ворожбит, А. Лисицю, А. Гайсе, В. Краснову, А. Тана, Е. Насирова, а також В. Гресь, В. Анісімова, О. Залевського, котрі активно долучаються до розвитку вітчизняного моделювання костюма.

Проаналізовані характерні риси творчості українських дизайнерів окресленого періоду переконують, що мистецтво костюма виходить на новий етап розвитку, який формує модерні системи культурологічних інтерпретацій. Попри складні, часто несприятливі процеси в модній індустрії, згадані імена відомі в нашій країні та за її межами. Художники надають вітчизняній моді національних ознак, органічно вписуються у світовий контекст. Вони дедалі частіше (в тому числі, й молоді митці) заявляють про себе в умовах ринкової економіки та відкритості західного світу моди.

Джерела

1. Артинник Т. «Мама Африка» // Мир туризма. – К., 2002. – № 4. – <http://www.mirtu.com/archiv/MT-04-2002/articles/ART1.htm>
2. Волчик А. Чистая линия Лили // Академия. – К., 2005, февраль. – С. 24.
3. Івшина Л., Шеремет Г., Рильов К., Мельник Н. Пустовіт Лілія: Уже стерлися відмінності між «нами» і «ними» // – День. – К., 07.03.2002. – № 44. – <http://www.day.kiev.ua/54386/>
4. Клименко В. Караванська історія: «У Львові я – «Ізгой» // Україна молода. – К., 2000, 10 квітня. – С. 6.
5. Клименко В. У моді – недоступна жінка // Україна молода. – К., 2004, 14 жовтня. – С. 13.
6. Колотушкіна З. Вітчизняні дизайнери очима експертів // Єва. – К., 1999, рання весна. – С. 90.
7. Колотушкіна З. Молодіжна мода для дорослих // Єва. – К., 2001, рання весна. – С. 49–51.
8. Колотушкіна З. Сергій Бизов. Сезони моди-5. Картинки з виставки // Єва. – К., 1999, осінь. – С. 78.
9. Лань О. «Не привозьте українок – вони забирають усі призи». Фурор Олени Даць на конкурсі модельєрів у Франції // Високий замок. – Л., 2005, 23 червня. – С. 6.
10. «Поетичне кіно» Ірини Каравай // Сезони моди. – К., 2004–2005, зима. – С. 32.
11. Савченко В. Роксолана Богуцька: Деякі жінки не розуміють різниці між сексуальністю та вульгарністю // Суботня пошта. – Л., 1998, 12 лютого. – С. 6.
12. Станіц Б. Лілія Пустовіт: у пошуках майбутнього часу // Єва, 1999, осінь. – С. 70, 73.
13. Тангейт М. Построение бренда в сфере моды: от Armani до Zara // [пер. с англ. А. Лисицына] – М.: Альпина Бизнес Букс, 2006. – 292 с.
14. Тараненко А. Я одеваю леди страны // Viva. – Украина, 2005. – № 11 (19), 2 июня 2005. – С. 56.